

N:o 86.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 Maj 1869, kl. 4 e. m.

Memorial, med förslag till stadganden i Riksgälds-kontorets reglemente, angående de vid föregående riksdagar beviljade, men ännu icke utbetalda statsbidrag.

(R. A.)

Såsom fortsättning af det vid Stats-Utskottets Memorial N:o 85 fogade förslag till en del af Riksgälds-kontorets reglemente, får Utskottet härjemte öfverlemna förslag till den afdelning af samma Reglemente, som angår de under föregående riksdagar på Riksgälds-kontoret anvisade, men vid detta års början ännu icke utbekomna anslags- och lånesummor, hvilka fortfarande böra för dermed afsedda ändamål tillhandahållas.

Härvid får Utskottet anmäla, att Utskottet, med anledning af hvad ej mindre Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof, än ock Bil. N:o 6 b) vid samma nådiga Proposition innehåller, ansett följande anslagsummor icke vidare behöfva tillhandahållas, hvadan desamma blifvit ur det nu framlagda reglementsförslaget uteslutna, nemligen:

1:o) det vid 1859—1860 års riksdag beviljade anslag till byggnadsarbeten på den åt Stockholms Veterinär-inrättning upplåtta egendom R:dr 13,000: —

2:o) det vid 1862—1863 års riksdag beviljade anslag för tillbyggnad af det åt Riksarkivet numera upplåtta hus på Riddarholmen » 72,613: 41.

Transport R:dr 85,613: 41.

Transport R:dr 85,613: 41.

3:o) Återstoden af det vid sistnämnda riksdag beviljade anslag till förbättring af lönerna för vikarierande lärare vid elementarläroverken »	2,000: —
4:o) Återstoden af det vid 1865—1866 års riksdag beviljade anslag till arfvode och omkostnader för Antiqvitetsintendenten . . . »	1,500: —
5:o) Återstoden af det vid 1867 års riksdag åt sedermera aflidne Thora Thersner beviljade anslag för fortsättning af arbetet "Fordna och närvarande Sverige" »	400: —

Riksmynt 89,513: 41.

Derest denna åsigt af Riksdagen godkännes, torde beslut jemväl böra fattas om berörda summors afskrifning ur räkenskaperna; och Utskottet hemställer alltså, att Riksdagen måtte besluta att ofvannämnda fem anslag å ett sammanräknadt belopp af 89,513 R:dr 41 öre må ur Riksgälds-kontorets räkenskaper afskrifvas;

Och torde Utskottet, i fall denna hemställan af Riksdagen bifalles, få sig uppdraget att

derom lemna Fullmäktige i Riksgälds-kontoret nödig under rättelse.

Till upplysning om de stadganden i 1868 års Reglemente, hvarifrån de nu föreslagna reglementsparagraferna äro hemtade, får Utskottet härjemte bifoga ett sammandrag öfver de uti sistnämnda paragrafer intagna anslags- och lånesummor; och hemställer Utskottet,

att detta sammandrag må det nya Reglementet bifogas.

Stockholm den 3 Maj 1869.

På Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.

Angående Riksgälds-kontoret ålagda utbetalningar.

1:o. Vid 1869 års början återstående utgifter till följd af extra statsregleringarne vid föregående riksdagar.

A) Under 1844 och 1845 års riksdag beviljade, men ännu icke bestridda statsutgifter.

§ 4.

I öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts nådiga föreskrift och på grund af vederbörliga requisitioner utbetalas det belopp, som erfordras för inköpande af *Trehundra exemplar utaf Svenska Fornskrift-sällskapets årliga samlingar*; varande kostnaden för inköpet af hvart och ett exemplar utaf dessa samlingar beräknad att årligen utgöra omkring Tre Riksdaler.

B) Under 1847 och 1848 års riksdag beviljade, ännu återstående statsutgifter.

§ 5.

Sedan kommissions-landtmätare jemte dessa tjenstemäns enkor och barn numera vunnit inträde i Civilstatens Pensionsinrättning med dertill hörande Enke- och Pupillkassa, bör, utaf det vid förenämnda riksdag med Tretton tusen tvåhundra Riksdaler årligen beviljade och å Riksgälds-kontoret anvisade bidrag till en särskild fond för pensionering af såväl förenämnde tjenstemän som *borgmästare* i rikets städer, utom Stockhoim, samt deras enkor och barn, ett belopp af Sju tusen tvåhundra Riksdaler årligen, enligt Kongl. Maj:ts disposition, uppå vederbörlig requisition till Kongl. Statskontoret utbetalas, för att Direktionen öfver Civilstatens Pensionsinrättning tillhandahållas, emot skyldighet för Direktionen att ombesörja ifrågavarande pensionering på det sätt och efter de grunder, som i sådant afseende blifvit af Kongl. Maj:t i nåder bestämda; kommande återstoden, Sex tusen Riksdaler, af ofvanberörda årliga anslag att utbetalas först från och med det år, hvarunder den för pensionering af *borgmästare* jemte *deras enkor och barn* afsedda särskilda pensionsinrättning af Kongl. Maj:t förklaras vara i det skick, att densamma anses kunna uppfylla dermed afsedda ändamål utan behof af annat statsanslag än det, som redan blifvit beviljadt.

C) *Under 1853 och 1854 års riksdag beviljad och ännu innestående anslag.*

§ 6.

Med fortsatt tillämpning af de under sistnämnda riksdag meddelade och sedermera hufvudsakligen bibehållna föreskrifter i afseende på statsbidrags beviljande och utbekommande för *hamn- och brobyggnader*, bör återstoden, Sju tusen femhundra Riksdaler, utaf den för *uppmuddring af hamnen vid Ystad* i egenskap af anslag utan återbetalningsskyldighet anvisade summa 30,000 Riksdaler, till vederbörande utbetalas; varande nämnde stad, enligt hvad Rikets Ständer såsom vilkor för det beviljade statsbidragets utbekommande vid 1865—1866 års riksdag föreskrifvit, ansvarig för fullbordandet af detta arbete inom den 1 September 1870.

D) *Under 1856—1858 års riksdag beviljade anslag, som ännu icke utkommit.*

§ 7.

Återstående beloppet, Två tusen åttahundratjugu Riksdaler 2 öre, utaf det till Kongl. Maj:ts disposition med 100,000 Riksdaler anvisade anslag för verkställigheten af beslutet om *beskattningsväsendets förenkling* och för påskyndande af arbetena vid de *nya jordeböckernas afslutande och granskning*, bör, i mån af behof, utbetalas på det sätt Kongl. Maj:t föreskrifvit.

§ 8.

Som de innehafvare af *komministersboställen inom Stockholms län*, utaf hvilka, till följd af 1850 års jordransakning samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes eller Kongl. Kammar-kollegii derefter meddelade laga kraftvunna utslag, *kronotionde* blifvit för ett eller flera år erlagd, ega att af Statsverket erhålla *restitution* för allt hvad desse boställshafvare, i egenskap af sådan utskyld, inbetalt; så bör, sedan beloppet af hvad sålunda skall restitueras, blifvit vederbörligen bestämdt, detta belopp i vanlig ordning utaf Riksgälds-kontorets medel utbetalas.

§ 9.

Nedan omförmälda anslag till föremål, hänförliga under *Riks-statens Åttonde Hufvudtitel*, skola fortfarande, i mån af behof, tillhandahållas samt i den ordning eller på det sätt, som af Kongl. Maj:t är eller varder föreskrifvit, utbetalas, nemligen:

1:o. Två tusen fyrahundra femtiosex Riksdaler 25 öre utaf 1859 och 1860 års anslag, 2,000 Riksdaler årligen, för att befrämja och påskynda fortsatt utgifning af arbetet: *Svenskt Diplomatarium*; börande denna anslagssumma användas dels till

ersättning för nödvändiga resor i och för nämnda arbetes utgifvande och dels till inlösen af 175 exemplar deraf, hvilka exemplar skola till de särskilda kontraktsprost-arkiven utdelas för att såsom offentlig egendom hållas allmänheten till handa;

2:o. Tjuguet tusen Riksdaler utaf anslaget, 190,000 Riksdaler, till uppförande af *ny* byggnad för *Göteborgs hospital* utöfver de under 1853 och 1854 års riksdag för nämnda hospitals utvidgning anvisade och redan utbetalda medel;

3:o. Två tusen femhundraniofyra Riksdaler 50 öre utaf det vid ofvanberörda riksdag beviljade anslag till *löneförbättring* åt lärare vid *stadspedagogier* och läraren vid *pedagogien i Avesta* samt utvidgning af sådana *stadspedagogier*, der undervisningen vunnit en högre grad af utveckling.

E) Under 1859 och 1860 års riksdag beviljade, ännu innestående statsbidrag.

§ 10.

Återstående beloppet, Etthundrasextiotre Riksdaler 4 öre utaf den vid förenämnde riksdag för verkställigheten af den beslutade *förenklingen af beskattningsväsendet* samt *de nya jordeböckernas afslutande och granskning* till Kongl. Maj:ts disposition anvisade anslagssumma af 74,100 Riksdaler, bör, i mån af behof, på det af Kongl. Maj:t föreskrifna sätt utbetalas.

§ 11.

Sedan Rikets Ständer, i anledning af väckt fråga om upphörandet af de så kallade *frisocknarnes tjänstbarheter till Dylta svafvelbruk* samt afståendet af de åt detta bruk anslagna tvänne allmänningar, benämnda den ena *Hålahults* och den andra *Östra allmanningen* inom *Örebro län*, vid 1859—1860 års riksdag till Kongl. Maj:ts disposition anvisat en summa af 88,587 Riksdaler 80 öre, motsvarande det af Kongl. Krigs- och Kammar-kollegierna samt f. d. Bergskollegium i sådant afseende föreslagna ersättningsbelopp, för att, derest nämnda bruks egare härmed åtnöjas och utan tvist till Kronan öfverlemna omförmälda tvänne allmänningar, användas till åstadkommande af reglering uti ifrågavarande hänseende, hafva Rikets Ständer vid 1865 och 1866 års riksdag medgifvit, att det sålunda redan beviljade anslagsbeloppet, åttioåtta tusen femhundraåttiosju Riksdaler 80 öre, må fortfarande ställas till Kongl. Maj:ts disposition för att användas till ersättning till Dylta bruks egare för ofvanberörda tjänstbarheter.

§ 12.

Återstoden, Åttatusen niohundra Riksdaler 1 öre utaf det vid ofvannämnda riksdag beviljade anslaget, 9,000 Riksdaler, för befordrande af utgifningen utaf *äl-dre* i Riksarkivet och andra allmänna eller enskilda samlingar befintliga samt för

Sveriges historia och offentliga förhållanden vigtiga skifter och handlingar skall fortfarande i mån af behof tillhandahållas och utbetalas i den ordning, som af Kongl. Maj:t är eller varder föreskrifven.

F) Under 1862 och 1863 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade ännu icke utbetalda statsutgifter.

§ 13.

Återstående beloppet Femtio tusen Riksdaler utaf det anslag å 160,000 Riksdaler, som anvisats till bestridande af kostnaderna dels för anställande af försök till utrönande af så kallade *pansarplåtars af Svenskt jern* förmåga att motstå skott samt till bestämmande af lämpligaste *konstruktion af refflade gjutna jernkanoner för fartygs bestyckning*, dels för *artilleriförsök* med afseende å frågan om införande af *refflade kanoner vid artilleriet*, skall i stadgad ordning utbetalas.

§ 14.

Hvad hittills icke utbekommit utaf de för *väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanaler, strömrensningar* och andra *vattenkommunikationer* äfvensom *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag* under 1862—1863 års riksdag anvisade medel, skall, efter iakttagande af de innehållningar, hvartill uraktlåtet fullgörande af de för sådana statsbidrag stadgade vilkor föranleder, utbetalas i den mån vederbörande kommuner eller arbetsdirektioner, enligt de med hänsigt till ifrågavarande företags utförande och dertill anslagna understöd meddelade föreskrifter, äro berättigade dessa medel utbekomma.

De för ofvannämnda föremål anvisade, ännu inestående anslagssummor äro följande:

1:o Tretusen trehundra-trettio-tre Riksdaler utaf det för *anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar* beviljade anslag å 450,000 Riksdaler, att användas der Kongl. Maj:t finner medlen mest nödiga för att befordra allmänt gagn;

2:o Tjuguåtta tusen Riksdaler utaf anslaget å 253,000 Riksdaler för verkställande af de arbeten å den tillämnade *kommunikationsleden mellan Bräcke gästgäfvaregård och staden Sundsvall*, som afse *chaussée-anläggning* samt åstadkommande af *kanalled* efter *Ljunga-elfvens* vattendrag.

3:o Två tusen Riksdaler utaf det staden *Falkenberg* för anläggande af en *dragväg* vid samt verkställande af *muddringsarbeten* ofvanför stadens *hamn* utan återbetalningsskyldighet beviljade anslag, 11,000 Riksdaler;

4:o Trehundra-femtio-två tusen Riksdaler utaf det utan återbetalningsskyldighet beviljade anslag å 852,000 Riksdaler, som anvisats för verkställande af nödiga

rensningar i *Lule elf* samt anläggande af *kanaler* med lutande planer förbi *Hedens och Ede forssar*, för att derigenom erhålla oafbruten kommunikation från *Luleå* till *Storbacken*; börande, förutom de vilkor, som för andra dylika företag blifvit fastställda, iakttagas: a) att Staten, sedan bolaget på sitt tillskott njutit Sex procent årlig ränta, skall erhålla den derutöfver uppkommande vinsten, intilldess Statens bidrag blifvit till fullo guldet; b) att bolaget skall tillskjuta sin andel i byggnads-kostnaden i samma förhållande som statsbidraget lyftes; samt c) att taxa för kanalafgifterna bör af Kongl. Maj:t i nåder fastställas;

5:o Fyratiofem tusen sjuhundratrettiofem Riksdaler utaf den summa 300,000 Riksdaler, som blifvit beviljad för att användas såsom anslag utan återbetalnings-skyldighet till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottnens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län samt *Elfdals, Frykdals* och *Jösse* härad i *Wermlands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten*, dock under vilkor att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga hälften af den för arbetets utförande enligt fastställda plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afpopsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att i de fall, der sådant anses vara af behovet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas.

§ 15.

Sedan Rikets Ständer vid 1862—1863 års riksdag i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t behagade låta utarbета och genom trycket utgifva en *teknisk ekonomisk beskrifning* öfver de för Statens räkning utförda *jernvägsbyggnader* samt till bestridande af kostnaderna härför till Kongl. Maj:ts disposition anvisat ett förslagsanslag af Tio tusen Riksdaler, att i mån af behof utbetalas, och sistnämnda summa i slutet af år 1865 blifvit i Riksgälds-kontoret lyftad, hafva Rikets Ständer medgifvit, att hvad derutöfver ytterligare kan finnas erfordrerligt för bekostande af ifråvarande beskrifnings utgifning må, i mån af behof, lyftas; dock under förutsättning att hvad som genom framdeles skeende försäljning af umbärliga exemplar utaf samma beskrifning må kunna inflyta, till Riksgälds-kontoret levereras; varande utöfver berörda 10,000 R:dr under år 1867 utbetalde 40,000 R:dr.

§ 16.

Utaf de i sammanhang med regleringen af utgifterna under *Riks-statens Sjunde Hufvudtitel* beviljade och till Kongl. Maj:ts disposition på Riksgälds-kontoret

anvisade extra statsanslag böra följande belopp i föreskrifven ordning utbetalas, nemligen:

1:o Tjugu tusen Riksdaler utaf det förslagsanslag af 90,000 Riksdaler, som anvisats till ersättande af de förluster, indelnings- och ränte-innehafvare genom mjöl- och såg-quarnröntans upphörande komma att vidkännas;

2:o Femhundra Riksdaler utaf det för vårdande och förökande af Kamereraren *Carl Sandbergs historiska* och *kamerala samlingar* beviljade anslag af 500 Riksdaler under hvarterdera af åren 1864, 1865 och 1866.

§ 17.

Nedannämnda, vid regleringen af utgifterna under *Riks-statens Åttonde Hufvudtitel*, utöfver de å samma Hufvudtitel uppförda summor, till Kongl. Maj:ts disposition på Riksgälds-kontoret anvisade anslagsbelopp böra af Riksgälds-kontoret fortfarande tillhandahållas, nemligen:

1:o Två tusen Riksdaler af anslaget, 9,000 Riksdaler, för fortsatt *utskrifning* inom de särskilda afdelningarne af Kongl. Maj:ts Kansli af *riks-registratur* till och med 1856;

2:o Hela den för uppförande invid *Göteborg* af nytt *hospital* för sinnessjuka vid 1862 och 1863 årens riksdag för en gång anvisade summa af Tvåhundra tusen Riksdaler, utöfver de förut för samma ändamål beviljade medel.

§ 18.

Återstående beloppet, Femtiotusen fyrahundratjugusex Riksdaler 59 öre, utaf den för *Nationalmusei-byggnadens inredning* jemte andra i sammanhang dermed erforderliga kostnader till Kongl. Maj:ts disposition anvisade summa af 540,878 Riksdaler 35 öre, skall i mån af behof i föreskrifven ordning utgifvas.

G) *Under 1865 och 1866 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade, ännu icke bestridda statsutgifter.*

§ 19.

Utaf de vid ofvanstående riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade anslag skola följande ännu innestående belopp fortfarande tillhandahållas, nemligen:

1:o Tjugu tusen Riksdaler för år 1867 till anställande af *skjutförsök*, att i mån af behof utgå;

2:o Hela anslaget, Tretiosex tusen sjuhundrafemtio Riksdaler till anskaffande af ett *positions-* och *belägrings-artilleri* om 15 refflade *tackjernskanoner* med tillbehör, lavetter, föreställare och spetsprojektiler, för år 1867;

3:o Fyratusen fyrahundrafemtioåtta Riksdaler 19 öre utaf anslaget, 7,000 Riksdaler, till aflönande af lärare och underhåll af elever äfvensom till andra erforderliga utgifter vid *skeppsbyggeri-institutet* i *Carlskrona*;

4:o Återstoden, Tretioett tusen sjuhundra Riksdaler af det vid förenämnda riksdag för år 1867 beviljade anslag, 150,000 Riksdaler, för *umläggning* af *nya* samt *förbättring* eller *omläggning* af *backiga* eller eljest *mindre goda vägar*, att användas, der Kongl. Maj:t finner medlen mest nödiga för att befordra allmänt gagn;

5:o Tretusen femhundra Riksdaler af det för år 1867 beviljade anslag af 20,000 Riksdaler, för understödjande af *mindre hamn- och brobyggnader* samt *upprensning* af *åar* och *fjarleder*;

6:o Tretioåttatusen sexhundra fem Riksdaler af det anslag å 120,000 Riksdaler, som vid ofvannämnda riksdag anvisats att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, för år 1867 användas såsom anslag utan återbetalningsskyldighet till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens*, *Westerbottens*, *Wester-Norrlands*, *Jemtlands*, *Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län samt *Elfdals*, *Fryksdals*, *Jösse* och *Nordmarks* härad i *Wermlands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten*; dock under vilkor, att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga hälften af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de aflopsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att i de fall, der sådant anses vara af behovet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

7:o Femhundra Riksdaler, för vidare fortsättning och vårdande af Kamereraren *Carl Sandbergs* till Staten försålda *historiska* och *kamerala samlingar*, att för år 1867 bemälda Kamererare tilldelas, på sätt och under vilkor, som Kongl. Maj:t kan finna för godt föreskrifva;

8:o Återstoden, Fjortontusen femhundra tretio fem Riksdaler af det anslag å 30,000 Riksdaler, som för år 1867 blifvit anvisadt att användas till *löneförbättring* utöfver minimilönen åt examinerade *folkskolelärare*, på det sätt att, der församlingar, hvilkas folkskolelärare redan i lön åtnjuta 400 Riksdaler eller derutöfver, förbinda sig att höja lönen utöfver nu utgående belopp, ett statsbidrag till lika belopp med församlingarnes sålunda lemnade ytterligare tillskott må, efter Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, anvisas; dock att Statens bidrag för detta ändamål icke må öfverstiga 50 Riksdaler årligen för hvarje lärare;

9:o Två tusen trehundra Riksdaler utaf anslaget 3,000 Riksdaler till *undervisning* i *trädgårdsskötsel* vid *folkskolelärareseminarierna* för år 1867;

10:o Sextusen trehundra Riksdaler utaf anslaget 10,000 Riksdaler för *inköp* och tillredning af *jord* till undervisning i trädgårdsskötsel vid folkskolelärareseminarierna;

11:o Två tusen femhundra fyrationio Riksdaler 21 öre af anslaget 10,000 Riksdaler för år 1867, att användas för *folkskolelärares* undervisning i *gymnastik* och *militäröfningar*;

12:o Tre tusen Riksdaler för fortsatt utgifvande af sådana i Riksarkivet och andra samlingar befintliga *handlingar*, som äro af vigt för *fäderneslandets historia* och *offentliga förhållanden*.

§ 20.

Såsom bidrag till utvidgande af *elementarläroverksbyggnaden* i *Christianstad* hafva Rikets Ständer vid ofvannämnda riksdag beviljat dels ett anslag af Tjugo tusen Riksdaler och dels ett låneunderstöd af Tjugo tusen Riksdaler, samt deraf till Kongl. Maj:ts disposition för år 1867 anvisat såsom anslag Tio tusen Riksdaler och såsom lån Tio tusen Riksdaler, emot vilkor att, sedan detta lån, derför bör afemnas en sådan skuldförbindelse, som af Fullmäktige i Riksgälds-kontoret antages, under fem års tid fått utan ränta innehafvas, fem procent å detsamma ursprungliga belopp skola före slutet af hvarje år till nämnda Kontor inbetalas, af hvilken inbetalning beräknas fyra procent årlig ränta för det oguldna kapitalet samt det öferskjutande beloppet kommer att såsom kapitalafbetalning å lånesumman afgå, intill dess densamma blifvit till fullo gulden; allt under förutsättning att Christianstads landsting till byggnadsföretaget i dess helhet bidrager med 20,000 Riksdaler, samt att staden Christianstad tillskjuter hvad som utöfver sålunda för hela byggnadstiden till 60,000 Riksdaler beräknade bidrag kan för ändamålet erfordras.

§ 21.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som, enligt Rikets Ständers derom fattade beslut, böra tillämpas i afseende på de statsbidrag, som under 1865 och 1866 års riksdag blifvit till utgående från Riksgälds-kontoret anvisade för *väg-anläggningar* och *vägförbättringar*, *brobyggnader*, *hamnanläggningar*, *kanaler* och andra *vattenkommunikationer*, ävensom för *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag*, skola de *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på sådana statsbidrags erhållande och åtnjutande, som uti § 23 af detta reglemente finnas intagna, så vidt icke härifrån skiljaktiga bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade, vid förekommande frågor rörande dessa anslag och lån iakttagas samt lända till efterrättelse; dock böra de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel under nämnda riksdag blifvit beviljade, vara påbörjade sednast under loppet af år 1867.

H) Under 1867 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade, ännu icke verkställda utbetalningar.

§ 22.

Nedannämnda, under 1867 års riksdag beviljade, till *ständiga statsbehofven icke hänförliga anslags- och lånesummor*, skola af Riksgälds-kontorets medel bestri- das i den ordning, som för hvarje särskild anslags- och lånesumma blifvit fastställd, nemligen:

1:o Tolftusen etthundrafemtio två Riksdaler utaf det anslag å 24,152 Riks- daler. som för år 1868 anvisats till slutligt fullbordande af de arbeten, hvilka, till följd af Rikets Ständers beslut vid 1865 och 1866 års riksdag, skola verkställas för uppförande af en ny *arkivbyggnad* för *Göta Hofrätt* och ombyggnad af den hof- rättshusets tomt omgifvande kaj;

2:o Tjugu tusen Riksdaler till anställande af *skjutförsök*;

3:o Tretioåttatusen sjutiofem Riksdaler till anskaffning af *rid- och anspanns- persedlar* för fältartilleriet;

4:o Tretiosex tusen sjuhundrafemtio Riksdaler till anskaffande af *positions- och belägringsartilleri*;

5:o Tvåhundrafemtio tusen Riksdaler af det för år 1868 beviljade anslaget 1,000,000 Riksdaler till anskaffning af *tidsenliga gevär*;

6:o Femtiofyra tusen Riksdaler utaf anslaget 189,000 Riksdaler till under- håll af *beväringmanskapets beklädnad*;

7:o Sextiotre tusen Riksdaler utaf det beviljade fyllnadsanslaget 126,000 Riksdaler till kompletterande af *beväringmanskapets beklädnad*;

8:o till *ny sjökrigs-materiels* anskaffande, Tvåhundrafemtio tusen åttahundra- fyra Riksdaler, att, tillika med öfriga för ändamålet beräknade tillgångar, på an- slaget för flottans nybyggnad öfverföras, för att samfäldt med detta användas;

9:o Etthundrafyrtiofyra tusen Riksdaler till anskaffande af *kanoner* af den modell Kongl. Maj:t, efter frågans utredande, pröfvar lämplig;

10:o Fyrtioåtta tusen Riksdaler till anskaffning af *projektiler* för *nysbe- rörda kanoner*;

11:o Tretiosex tusen Riksdaler till bestridande af kostnaderna för dels an- skaffning af lämplig *skjutbana* för grofva kanoner och dels *artilleriförsök* äfvensom *försök* med *undervattensminor*;

12:o till fortsättande af *storskiftes- och afvittrings-förrättningarne* i Rikets *norra län*, Nitiosju tusen Riksdaler, utöfver det å Riks-staten till skiften och af- vittringar uppförda anslag af 63,000 Riksdaler;

13:o Ett tusen femhundra Riksdaler till *reseunderstöd* åt utexaminerade *landtbrukslärlingar*, för att i främmande länder taga anställning såsom arbetare och efter genomgången lärokurs till fäderneslandet återvända;

14:o. Fem tusen Riksdaler för uppehållande af undervisningen å skeppsbyggeri-afdelningen vid *Skeppsbyggeri-institutet i Carlskrona*;

15:o. Fyratusen tvåhundrafemtio Riksdaler utaf det för år 1868 beviljade anslaget å 46,000 R:dr för tillökande af *Teknologiska Institutets* byggnader med en för *bergsläroverket* erforderlig *nybyggnad* äfvensom för inredning af *laboratorier* och deras förseende med behöfliga *inventarier*;

16:o. Sjutioåtta tusen etthundrafemtiofem Riksdaler utaf det för år 1868 beviljade anslaget 150,000 R:dr för *anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar*, att användas der Kongl. Maj:t finner medlen mest nödiga för att befordra allmänt gagn;

17:o. Sex tusen Riksdaler utaf det för år 1868 anvisade anslaget af 20,000 R:dr för understödjande af *mindre hamn- och brobyggnader* samt *upprensningar af åar och farleder*;

18:o. Femtioåtta tusen fyrahundraåtta Riksdaler utaf det anslag å 120,000 R:dr, som för år 1868 beviljats att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, utan återbetalnings-skyldighet utgå till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Semtilands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län, samt *Elfdahls, Fryksdals, Jösse* och *Nordmarks* härader i *Werm-lands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostlëndigheten*; dock under vilkor, att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga hälften af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att i de fall, der sådant anses vara af behovet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

19:o. Såsom bidrag till kolonien *S:t Barthélemys förvaltningskostnader* Tjugufem tusen Riksdaler att, i egenskap af förslagsanslag, under år 1868 utgå;

20:o. Tretio tusen Riksdaler att användas till *löneförbättring* utöfver minimilönen åt examinerade *folkskolelärare*;

21:o. Femtusent femhundra tjugufem Riksdaler af det för år 1868 anvisade anslaget till *understöd* åt sådana *församlingar*, som ej förmå till erforderligt belopp bekosta aflöning åt sina *folkskolelärare*;

22:o. Tre tusen Riksdaler till *undervisning i trädgårdsskötsel* vid *folkskolelärare-seminarierna*;

varande derjemte medgifvet, att besparingarne å de särskilda extra anslagen till folkskoleväsendet må af Kongl. Maj:t för folkundervisningen tillhörande föremål disponeras;

23:o. Femhundra Riksdaler utaf det anslag å 2,000 R:dr, som för år 1868 anvisats till understöd för den af doktor *O. Sandahl* i hufvudstaden inrättade *mediko-pneumatiska anstalt*.

§ 23.

Utom de särskilda villkor och bestämmelser som skola tillämpas i afseende på de statsbidrag, som under 1867 års riksdag blifvit till utgående från Riksgäldskontoret anvisade för *väganläggningar* och *vägförbättringar*, *brobyggnader*, *hamn-anläggningar*, *kanaler* och andra *vattenkommunikationer*, äfvensom för *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag*, hafva här nedan intagna *allmänna villkor* och *föreskrifter*, i afseende på sådana statsbidrags erhållande och åtnjutande, blifvit af Riksdagen fastställda; hvilka föreskrifter, så vidt icke härifrån skiljaktiga bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade, således böra vid förekommande frågor, rörande dessa anslag och lån, iakttagas samt lända till efterrättelse:

1:o. För hvarje företag måste plan till arbetets utförande jemte beräkning öfver dermed förenade kostnader vara uppgjord och hafva vunnit Kongl. Maj:ts nadiga fastställelse.

2:o. Då arbetsföretaget afser vägförbättring, väganläggning eller vattenaftappning, bör vederbörande menighet hafva afgifvit yttrande om företagens lämplighet och nytta.

3:o. Alla med understöd af allmänna medel anlagda eller förbättrade vägar samt byggda broar böra af den menighet, det bolag eller den särskilda korporation, som åtnjutit det för företaget beviljade understödet, vederbörligen för allmänna trafiken underhållas, intilldess den framtida underhållsskyldigheten kan varda i behörig ordning andra vederbörande ålagd och emellan dem fördelad.

4:o. Derest hamn- och kanal- eller andra likartade afgifter efter arbetsföretagens fullbordande skola komma att utaf de trafikerande upptagas, bör taxa härå vara fastställd, så lindrig som skäligen låter sig göra. Sålunda fastställda afgifter få icke förhöjas, med mindre Kongl. Maj:t, på grund af särskildt förekommande omständigheter, pröfvar skäligt dertill lemna bifall, utan böra deremot ovilkorligen nedsättas, så snart det af redogörelse, som hvart femte år till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bör ingifvas, befinnes, att behållna inkomsten öfverstiger en viss, af Kongl. Maj:t fastställd procent utaf de till företaget lemnade enskilda bidrag: och skall dessutom en viss, af Kongl. Maj:t likaledes bestämd andel utaf de afgifter, som uppbäras, till reparationsfond afsättas.

5:o. Då ett arbetes utförande öfverlemnas till stad, menighet, bolag eller enskilde, bör alltid kontrakt derom vara i vederbörlig ordning afslutadt samt af Kongl. Maj:t i nåder godkänt. Kontraktet skall innefatta förbindelse för stad, menighet, bolag eller enskilde dels att, i noggrann öfverensstämmelse med den

fastställda arbetsplanen och under skyldighet att dervid vara underkastade vederbörandes kontroll, påbörja, verkställa och fullborda arbetet inom viss bestämd tid, utan att vidare väcka anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel, och dels att, genom egna tillskott, utgöra hvad som utöfver statsbidraget kan erfordras. Dessutom bör uti de kontrakter rörande befordrandet af kommunikationsanstalter, i afseende å hvilka Kongl. Maj:t finner för godt sådant föreskrifva, inflyta, att vederbörande direktion skall hafva skyldighet att under byggnadsåren inom viss bestämd tid till Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader ärligen afgifva berättelse om arbetets fortgång under nästföregående året, samt att, sedan kommunikationsanstalten blifvit för trafiken upplåten, enligt af bemälda styrelse uppgjorda formulär, afgifva berättelse angående trafiken och hvad dermed eger gemenskap.

6:o. För fullgörandet af sådant kontrakt, äfvensom för de lyftade statsmedlens återbäring, i fall mot kontraktet brytes, bör ställas sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:t i nåder godkännes; varande dock städer och sådana menigheter, hvilka Kongl. Maj:t anser derifrån böra befrias, från dylik skyldighet frikallade.

7:o. Af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen beviljad anslag eller län kan i allmänhet icke utbekommas förr, än arbetsföretaget blifvit börjadt, hvarefter utan återbetalningsskyldighet anslagna medel få successivt och i mån af arbetets fortgång lyftas vid de terminer, som i kontraktet finnas utsatta eller särskildt blifvit bestämda, antingen af Kongl. Maj:t eller af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, efter dertill af Kongl. Maj:t lemnadt bemyndigande; börande, så vida icke Kongl. Maj:t, med afseende å särskilda förhållanden, pröfvar skäligt annorlunda förordna, någon del af sådant anslag i Riksgälds-kontoret innestå, intilldess arbetet är vederbörligen afsynadt och godkänt. Lånemedel få, sedan behöriga handlingar aflemnats, lyftas på en gång vid den tid de, som åtagit sig arbetets fullgörande, sådant åstunda, så vida icke särskild föreskrift angående tiden för länets utbekommande blifvit meddelad.

8:o. Alla statsbidrag, som under denna riksdag blifvit uti ifrågavarande afseende beviljade, skola från Riksgälds-kontoret utbetalas antingen omedelbart eller ock genom Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande eller den embetsmyndighet, som fått sig i nåder uppdraget att medlen requirera och uttaga; börande, inuan större eller mindre del af beviljade statsbidrag utbetalas, hos Riksgäldskontoret företes:

- a) om arbetets utförande afslutadt och godkänt kontrakt;
- b) af Kongl. Maj:t godkänd säkerhetshandling för samma kontrakts fullgörande eller medlens återbäring i de fall, der sådan säkerhet enligt mom. 6 erfordras;
- c) behörigt intyg att arbetet är börjadt; samt derjemte,
- d) då statsbidraget skall utgå såsom län, en till Riksgälds-kontoret eller ordres ställd, af Fullmäktige godkänd skuldförbindelse, som, i fråga om låneunderstöd för vattenaftappning eller annat odlingsföretag, skall innefatta vederbörandes

betalningsansvar, intilldess sådant lån, jemlikt Kongl. Kungörelserna af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848, blifvit fördeladt på de hemman, hvilka för återbetalningen skola ansvara, och fördelningen vunnit laga kraft samt uti jordeboken på föreskrifvet sätt antecknats; och

e) af Fullmäktige godkänd borgen eller säkerhetshandling för den afgifna skuldförbindelsens uppfyllande.

9:o. De låne- och säkerhetshandlingar, som för statsbidrags utbekommande till Riksgälds-kontoret aflemnats, förblifva uti Kontorets vård; dock skola sådana handlingar, som vederbörande embetsmyndigheter kunna blifva i behof att begagna, till dem på behörig requisition utlemnas.

10:o. I händelse afvikelse, utan dertill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen, eller arbetet, utan af Kongl. Maj:t medgifvet anstånd med detsammans utförande, icke blifvit fullbordadt inom därför bestämd tid, ankommer på Kongl. Maj:t att låta inställa all vidare utbetalning af statsbidraget samt återfordra hvad deraf uppburits, att på en gång eller successivt till Riksgälds-kontoret inbetalas inom den tid, som bestämmes af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen, till hvars pröfning frågan om uppburna medels återbäring lär komma att öfverlemnas, derest längre anstånd dermed, än till nästa riksdag anses erfordras. Fullmäktige böra tillse, att sådan inbetalning ingår i vederbörlig ordning.

11:o. Stad, ort, bolag eller enskilde, som af ett genom statsbidrag befordradt företag komma att draga omedelbart gagn, böra, i den mån Kongl. Maj:t pröfvar skäligt bestämma, jemväl till företagets fullbordande bidraga, antingen genom kontant tillskott eller med materialier och arbete. I annat fall beror af Kongl. Maj:t att inställa utbetalningen af de beviljade medlen.

12:o. Vid alla med statsbidrag i större eller mindre mån understödda arbeten böra företrädesvis, der sig göra låter, tjänst- och sysslolösa personer användas.

13:o. De arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel under 1867 års riksdag äro beviljade, böra sednast under loppet af år 1868 påbörjas; kommande hvad Riksdagen anvisat för de vid sagda års utgång icke påbörjade arbeten att reserveras till Riksdagens disposition.

14:o. För utbekomna låneunderstöd till sjösänkningar och myrutdikningar eller andra vattenaftappningsföretag bör, efter tre års förlopp från slutet af det år, hvarunder länemedlen från Riksgälds-kontoret först utbekommit, årligen erläggas åtta procent å hela den lyftade lånesumman, hvaraf räntan godtgöres efter fem för hundra af obetalda kapitalbeloppet, och det öfriga utgör afbetalning derå. I afseende på sättet och ansvarigheten för dessa inbetalningars verkställande lända ofvan åberopade Kongl. Kungörelser af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848 till efterrättelse.

15:o. För andra, till vissa företags befrämjande beviljade lån skola, i alla de fall, der ej särskildt blifvit annorlunda föreskrifvet, årligen, efter slutet af det

år, hvarunder lånemedlen utbekommit, erläggas sex procent af hela den lyftade lånesumman, hvarigenom räntan godtgöres efter fyra för hundra utaf obetalda kapitalbeloppet, och utgör det öfriga afbetalning å detsamma. Dock, som särskild årlig ränteliqvid ej behöfver verkställas, kommer någon föreskrift derom icke att i skuldförbindelsen intagas, utan bör låntagaren endast förbinda sig att under den tid, som åtgår för det erhållna lånets fulla återbetalning, före hvarje års slut erlägga sex procent å lånets ursprungliga belopp. Verkställas ej inbetalning å bestämd tid, är låntagaren pliktig att för det till liqvid förfallna oguldna beloppet erlägga sex procent årlig ränta, intilldess betalning sker.

16:o. Alla kostnader, af hvad namn de vara må, som i följd af erhållna anslag eller lån föränledas för Riksgälds-kontoret, skola utan undantag bestridas eller godtgöras utaf den eller dem, som statsbidragen erhållit; och bör erforderlig föreskrift derom uti kontraktet införas.

Jemte det ofvanstående stadganden blifvit i underdånighet anmälda, har Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta underrätta Fullmäktige ej mindre om de terminer, då beviljade statsbidrag böra utbetalas, än om sådana förändringar uti de för statsbidragens lyftning m. m. meddelade bestämmelser, som under arbetenas fortgång kunna varda medgifna.

I) Under 1868 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade statsutgifter.

§ 24.

Utaf de för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanaler och andra vattenkommunikationer, äfvensom sjösänkningar och andra vatten-aftappningsföretag vid sistlidne riksdag beviljade och till Kongl. Maj:ts disposition på Riksgälds-kontoret anvisade statsbidrag böra nedanstående, vid detta års början inestående belopp i vederbörlig ordning utbetalas:

1:o för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, ett anslag af Etthundrafemtio tusen Riksdaler;

2:o för anläggning af väg från Öhrträsk till Fredrika kyrka och vidare till Åsele i Westerbottens län, återstoden, Tiotusen Riksdaler, utaf det anslag å 100,000 Riksdaler, som Rikets Ständer vid 1862—1863 års riksdag för denna väganläggning beviljat;

3:o för anläggning af väg mellan Åsele och Wilhelmina kyrkoby i Westerbottens län, Tjugutusen Riksdaler, i ytterligare afräkning å det vid 1865 och 1866 års riksdag dertill anvisade anslag af 50,000 Riksdaler;

4:o för anläggning af väg från Ramsele sockens gräns genom Fjellsjö till Bodums kyrka samt vidare derifrån till Tåsjö kyrka inom Wester-Norrlands län,

Tjugu tusen Riksdaler, att under år 1869 utgå i ytterligare afräkning å det anslag af 76,250 R:dr, som vid sistnämnda riksdag för berörda väganläggning beviljades;

5:o för anläggning af väg från sjön *Bolmen* till *Wieslanda jernvägsstation* i Kronobergs län, Tretiosjutusen femhundra Riksdaler, att utgå under år 1869 i ytterligare afräkning å det vid samma riksdag för berörda väganläggning beviljade anslag af högst 150,000 Riksdaler; med iakttagande af de vilkor i öfrigt, som vid anslagets beviljande under sistberörda riksdag blifvit af Rikets Ständer föreskrifna;

6:o för understödjande af *mindre hamm- och brobyggnader* samt *upprensning af åar och farleder*, ett anslag af Tjugu tusen Riksdaler;

7:o till staden *Ystad*, återstoden, Tretton tusen Riksdaler, utaf det staden vid 1865 och 1866 års riksdag utan återbetalningsskyldighet tillförsäkrade anslag af 63,000 Riksdaler, för *utvidgande af hamnen* vid nämnda stad;

8:o till staden *Uddevalla*, återstoden, Tjugufyra tusen Riksdaler, utaf det staden vid samma riksdag utan återbetalningsskyldighet beviljade anslag af 79,000 Riksdaler till *utvidgande och fördjupning af hamnen* vid nämnda stad;

9:o återstoden, Två tusen tvåhundra femtio Riksdaler utaf anslaget 9000 R:dr till reparationer å *vägbrytaren utanför Wisby*;

10:o Två tusen sjuhundra femtio Riksdaler såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och Åttatusen tvåhundra Riksdaler såsom lån, utgörande återstoden utaf det vid 1865 och 1866 års riksdag för kanal- och slussanläggning emellan sjöarne *Westra* och *Östra Silen* på Dalsland beviljade statsbidrag af 63,950 Riksdaler, deraf 12,750 Riksdaler skulle utgå såsom anslag och 51,200 Riksdaler såsom lån;

varande i fråga om hela detta statsbidrag medgifvet, att Dalslands kanalaktiebolag, som enligt afslutadt kontrakt förbundit sig utföra ifrågavarande arbete, må vara befriadt från skyldigheten att för lånets återbetalning ställa borgen eller särskild säkerhet, mot vilkor:

att 16 § af den för bolaget i nåder fastställda bolagsordning, i fråga om bolagsmännens skyldighet att utaf egna medel tillskjuta hvad utöfver det beviljade statsbidraget erfordras för arbetets fullbordande, icke må undergå någon förändring;

att aktieteckningen skall uppgå till minst dubbla beloppet af hvad som, utöfver statsbidraget, enligt kostnadsförslaget erfordras för arbetets fullbordande, af hvilken aktieteckning dock hälften, som endast utgör säkerhet för lånesummans återbetalning, icke behöfver, derest arbetet blir genom bolagets försorg på föreskrifvet sätt och inom stadgad tid fullbordadt, af aktie-egarne erläggas i annan händelse, än derest trafikinkomsten icke blir tillräcklig till att bestrida de årliga ränte- och amorteringsliqviderna, i hvilket fall, men icke eljest, Direktionen eger att, i mån af behof, utaf bolagsmännen uttaga så stor del af det på hvarje aktie obetalda belopp, som, i förhållande till hela aktiesumman, erfordras för den del af ränte- och amorteringsliqviderna, som icke af trafikinkomsten kunnat bestridas;

att den behållna årliga trafikinkomsten först, och innan någon utdelning må aktie-egarne tillgodokomma, användes till den inbetalning å lånet, som för året bör ega rum; hvaremot, om inkomsterna icke härtill blifva tillräckliga, aktieegarne frikallas från skyldighet att i annan ordning, än här blifvit stadgadt, utöfver det tecknade aktiebeloppet vidkännas någon utgift;

att Fullmäktige i Riksgälds-kontoret, så länge lånet ännu icke blifvit till fullo betaldt, ega utse en revisor att deltaga i de årliga revisionerna af bolagets styrelse och förvaltning; samt

att, derest kanal- och slussanläggningen efter dess fullbordande icke behörigen underhålles eller betalningsskyldigheten för lånet icke af bolaget fullgöres, kanal- och slussanläggningen kommer att hemfalla till Staten utan rättighet för aktie-egarne att till större eller mindre del utaf det allmänna erhålla ersättning för de tillskott till detta företag, som dessförinnan blifvit af dem utgjorda;

11:o för utsträckning af *Kinda båtled* från sjön *Rengen* till *Linköpings hamn*, i ytterligare afräkning å det statsbidrag, som för detta arbetsföretag vid 1862—1863 års riksdag beviljades, af anslaget Femtio tusen Riksdaler och af lånet likaledes Femtio tusen Riksdaler, eller tillhoppa Etthundra tusen Riksdaler, att af vederbörande bolag lyftas under de vilkor, som i afseende på detta statsbidrags åtnjutande blifvit af Rikets Ständer meddelade;

12:o Etthundratjugu tusen Riksdaler, att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet till understödjande af sådana *myr-utdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottnens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län* samt *Elfalds, Fryksdals, Jösse* och *Nordmarks* härader i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten*; dock under vilkor att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de aflopsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att i de fall, der sådant anses vara af behovet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

13:o Femtio tusen Riksdaler att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, utgå såsom lån för befrämjande af *utdikningar* och *aftappningar* af *sanka trakter* och *sjöar* till beredande af odlingsföretag inom *rikets öfriga delar*;

14:o Tio tusen Riksdaler i ytterligare afräkning å det för *Lida-åns sänkning* och *upprensning* vid 1862—1863 års riksdag beviljade låneunderstöd å 126,000 Riksdaler, på de vilkor som för detta lån redan blifvit bestämda;

15:o Två tusen Riksdaler, att under stadgade vilkor utbetalas i ytterligare afräkning å det utan återbetalningsskyldighet vid 1865—1866 års riksdag beviljade anslag af 11,000 Riksdaler till *rensningar* för flodvattnets afledande i en del af *Umé elf*;

16:o Tretioåttatusen niohundra sjutio Riksdaler utaf det till Kongl. Maj:ts disposition för år 1868 till beredande af *arbetsförtjenst* åt den i följd af *missväxt* och *dyr tid* nödställda befolkningen inom vissa delar af landet för år 1868 särskildt anvisade belopp af 200,000 R:dr att användas till anläggning och förbättring af vägar och andra kommunikationsanstalter;

17:o Tolftusen sexhundra nittiofem Riksdaler utaf anslaget 55,000 R:dr för väganläggning mellan *Bergsängs lastplats* vid sjön Öfre Fryken och *Olsebohls gäst-gifvaregård* nära Klarelfven.

§ 25.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som böra tillämpas på de statsbidrag, hvilka uti nästföregående § omförmälas, skola de uti § 23 här ofvan intagna *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på berörda statsbidrags erhållande och åtnjutande lända till efterrättelse, så vidt icke härifrån skiljaktiga bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade; dock bör i afseende å föreskriften i mom. 13 af sistberörda § iakttagas, att de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel vid 1868 års riksdag blifvit beviljade, skola vara började sednast under loppet af år 1869.

§ 26.

För reparation af *domkyrkan* i *Carlstad* har Riksdagen beviljat och till utgående från Riksgälds-kontoret under år 1869 anvisat ett lånebidrag af Tjugutretusen femhundra R:dr, under vilkor att af domkyrkans föreståndare skall afgifvas till Riksgälds-kontoret ställd skuldförbindelse för lånesummans återbetalning genom erläggande före hvarje års slut af sex procent utaf hela den lyftade lånesumman, dervid ränta godtgöres efter fyra för hundra årligen utaf det obetalda kapitalbeloppet och det öfriga utgör afbetalning å kapitalet, hvarjemte, i fall den sålunda stadgade inbetalningen icke inom bestämd tid fullgöres, dessutom skall, intilldess densamma verkställes, erläggas fem procents årlig ränta å det till liqid förfallna oguldna beloppet; börande Carlstads stads- och landsförsamlingar före medlens utbetalning afgifva sin förbindelse att, derest kyrkans inkomster något år ej förslå till den årliga ränte- och amorterings-liquidens fullgörande, ansvara för lånevilkorens behöriga uppfyllande.

§ 27.

Till fullbordande af *läroverksbyggnaden* i *Skara* har Riksdagen, förutom ett på Statskontoret anvisadt extra anslag af 7,500 R:dr till utgående från Riksgälds-

kontoret under år 1869 beviljat ett låneunderstöd af Tjugu tusen R:dr, emot samma villkor, som enligt 26 § af detta reglemente vid 1865 och 1866 års riksdag blifvit bestämda för det då till ifrågavarande läroverksbyggnad anvisade lån.

K) Vid föregående riksdagar beviljade, ännu icke lyftade anslag för
Statens jernvägsbyggnader.

§ 28.

Återstoden af de vid 1862 och 1863 års riksdag till utförande af *jernvägsarbeten* för *Statens räkning* beviljade anslag å tillhopa 27,896,000 Riksdaler, hvilken återstod vid innevarande års början uppgick till Femhundredtusen fyrahundra sextiotvå Riksdaler, jemte hvad som ytterligare kan till Riksgälds-kontoret inflyta af *statslånefondens vinstmedel*, skall fortfarande på vederbörliga requisitioner från Riksgälds-kontoret utbetalas för att, i enlighet med de i § 168 af det vid samma riksdag utfärdade reglemente meddelade föreskrifter, användas.

Bil. C.

Under föregående riksdagar på Riksgälds-kontoret anvisade och före den 1 Januari 1869 icke utbetalda anslags- och lånesummor, efter afdrag af hvad, enligt Riksdagens beslut, deraf icke kommer att utbetalas.

§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Riksmünt.	Summa Riksmünt.
A) Anslag.				
4	4	a) <i>Beviljad under 1844—1845 års riksdag:</i> Till inlösen af 300 exemplar af Svenska Fornskriftsällskapets samlingar för år 1868 . . .		1,050 —
5	5	b) <i>Beviljad under 1847—1848 års riksdag:</i> För pensionering af kommissions-landtmätare, jemte desse tjenstemäns enkor och barn, beräknadt för år 1869 till		7,200 —
7	6	c) <i>Beviljad under 1853—1854 års riksdag:</i> För uppmuddring af hamnen vid Ystad		7,500
10	7	d) <i>Beviljade under 1856—1858 års riksdag:</i> För beskattningsväsendets förenkling samt de nya jordeböckernas afslutande och granskning	2,820 02	
12: 1	9: 1	» fortsatt utgifning af arbetet: " <i>Svenskt diplomatarium</i> "	2,456 25	
12: 3	9: 2	Till ny byggnad för Göteborgs hospital	21,000 —	
12: 4	9: 3	» löneförbättring åt lärare vid stadspedagogier och läraren vid pedagogien i Avesta samt till stadspedagogiernas utvidgning . .	2,594 50	28,870 77
		Transport		44,620 77

§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Riksmünt.		Summa Riksmünt.	
		Transport			44,620	77
		e) <i>Beviljade under 1859—1860 års riksdag:</i>				
13	10	För verkställigheten af den beslutade förenklingen af beskattningsväsendet samt de nya jordeböckernas afslutande och granskning . .	163	04		
14	11	Till ersättning för upphörande af de s. k. frisochnarnes tjänstbarheter till Dylta svafvelbruk m. m.	88,587	80		
15: 1	12	» befordrande af äldre, i Riksarkivet och andra allmänna eller enskilda samlingar befintliga, för Sveriges historia och offentliga förhållanden viktiga skrifter och handlingars utgifning	8,900	01	97,650	85
		f) <i>Beviljade under 1862—1863 års riksdag:</i>				
16: 2	13	Till försök för utrönande af dels s. k. pansarplåtars af Svenskt jern förmåga att motstå skott, dels ock lämpligaste konstruktionen af refflade, gjutna jernkanoner till fartygs bestyckning m. m.	50,000	—		
18: 1	14: 1	» anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	3,333	—		
18: 2	14: 2	» kommunikationsled mellan Bräcke gästgivaregård och staden Sundsvall	28,000	—		
18: 4	14: 3	» anläggande af en dragväg vid samt verkställande af muddringsarbeten ofvanför Falkenbergs hamn	2,000	—		
18: 5	14: 4	» verkställande af rensningar i Lule elf samt anläggande af kanaler förbi Hedens och Ede forsar	352,000	—		
18: 6	14: 5	» understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens,				
		Transport	435,333	—	142,271	62

	§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Riksmünt.		Summa Riksmünt.	
			Transport	435,333	—	142,271	62
			Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals och Jösse härader af Wermlands län, som afse att förminska frostländigheten	45,735	—		
19	15		Till utarbetande och utgifning genom trycket af en teknisk-ekonomisk beskrifning öfver Statens jernvägsbyggnader (förslagsanslag)	—	—		
20: 1	16: 1	16: 1	” ersättande af de förluster, indelnings- och ränte-innehafvare komma att vidkännas genom mjöl- och sågqvarnräntans upphörande	20,000	—		
20: 2	16: 2	16: 2	” vårdandet och förökandet af Kamereraren Carl Sandbergs samlingar	500	—		
21: 4	17: 1	17: 1	” fortsatt utskrifning af riksregistraturet	2,000	—		
23	17: 2	17: 2	” nya hospitalsbyggnaden vid Göteborg	200,000	—		
24	18	18	” nationalmusei-byggnadens inredning jemte andra i sammanhang dermed erforderliga kostnader	50,426	59	753,994	59
g) <i>Beviljade under 1865—1866 års riksdag:</i>							
25: 3	19: 1	19: 1	Till anställande af skjutförsök	20,000			
25: 5	19: 2	19: 2	” anskaffande af ett positions- och belägringsartilleri om 15 refflade tackjernskanoner med tillbehör, lavetter, förställare och spetsprojektiler	36,750			
25: 15	19: 3	19: 3	” lärares aflönande och elevers underhåll m. m. vid skeppsbyggeri-institutet i Carlskrona	4,458	19		
25: 17	19: 4	19: 4	” anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	31,700			
25: 20	19: 5	19: 5	” understödjande af mindre hamn- och bro-				
			Transport	92,908	19	896,266	21

§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Riksmünt.		Summa Riksmünt.	
		Transport	92,908	19	896,266	21
		byggnader samt upprensning af åar och farleder	3,500	—		
25: 22	19: 6	Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks häradar i Wermland, som afse att förminska frostländigheten	38,605	—		
25: 25	19: 7	” fortsättning och vårdande af Kamereraren C. Sandbergs historiska och kamerala samlingar	500	—		
25: 26	19: 8	” löneförbättring utöfver minimilönen, 400 R:dr om året, åt examinerade folkskolelärare	14,535	—		
25: 28	19: 9	” undervisning i trädgårdsskötsel vid folkskolelärare-seminarierna	2,300	—		
25: 28	19: 10	” inköp och tillredning af jord för nämnda ändamål	6,300	—		
25: 29	19: 11	” folkskolelärares undervisning i gymnastik och militär-öfningar	2,549	21		
25: 32	19: 12	” fortsatt utgifvande af handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia	3,000	—		
26: 2	20	” utvidgande af elementarläroverks-byggnaden i Christianstad	10,000	—	174,197	40
		h) <i>Beviljade vid 1867 års riksdag:</i>				
29	22: 1	Till uppförande af ny arkivbyggnad för Göta Hofrätt och ombyggande af den hofrätts- husets tomt omgifvande kaj	12,152	—		
30: 1	22: 2	” anställande af skjutförsök	20,000	—		
30: 4	22: 3	” anskaffning af rid- och anspanss-persedlar för fältartilleriet	38,075	—		
30: 5	22: 4	” dito af positions- och belägrings- artilleri	36,750	—		
30: 6	22: 5	” dito af tidsenliga gevär	250,000	—		
		Transport	356,977		1,070,463	61

§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Summa.	Summa Riksmünt.
		Transport	356,977	1,070,463 61
30: 11	22: 6	Till underhåll af beväringmanskapets beklädnad	54,000	
30: 12	22: 7	” kompletterande af dito, fyllnadsanslag . .	63,000	
31: 2	22: 8	” ny sjökrigsmateriels anskaffande	290,804	
31: 3	22: 9	” anskaffande af kanoner	144,000	
31: 4	22: 10	” anskaffande af projektiler för nyssberörde kanoner	48,000	
31: 5	22: 11	” bestridande af kostnaderna för dels anskaffning af lämplig skjutbana för grofva kanoner och dels artilleriförsök äfvensom försök med undervattensminor	36,000	
32: 3	22: 12	” fortsättande af storskiftes- och afvittringsförrättningarne i rikets norra län	97,000	
32: 6	22: 13	” reseunderstöd åt utexaminerade landbrukslärlingar	1,500	
32: 13	22: 14	” uppehållande af undervisningen å skeppsbyggeri-afdelningen vid skeppsbyggeriinstitutet i Carlskrona	5,000	
32: 14	22: 15	” tillökande af Teknologiska institutets byggnader med en för bergsläroverket erforderlig nybyggnad äfvensom för inredning af laboratorier och deras förseende med behöfliga inventarier	4,250	
33: 1	22: 16	” anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	78,155	
33: 5	22: 17	” understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder	6,000	
33: 10	22: 18	” understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nord-		
		Transport	1,184,686	1,070,463 61

§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Riksmünt.	Summa Riksmünt.
		Transport	1,184,686 —	1,070,463 61
		markshäradet i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	58,408	
35: 2	22: 19	Till bidrag till kolonien S:t Barthélemys förvaltningskostnader, förslagsanslag	25,000 —	
36: 5	22: 20	” löneförbättring utöfver minimilönen åt examinerade folkskolelärare	30,000 —	
36: 6	22: 21	” understöd åt sådana församlingar, som ej förmå till erforderligt belopp bekosta aflöning åt sina folkskolelärare	5,520 —	
36: 7	22: 22	” undervisning i trädgårdsskötsel vid folkskolelärare-seminarierna	3,000 —	
36: 13	22: 23	” understöd för den af Doktor O. Sandahl i hufvudstaden inrättade mediko-pneumatiska anstalt	500 —	1,307,114 —
		<i>i) Beviljade vid 1868 års riksdag:</i>		
41: 1	24: 1	Till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	150,000 —	
41: 2	24: 2	” anläggning af väg från Öhrträsk till Fredrika kyrka och vidare till Åsele i Westerbotdens län	10,000 —	
41: 3	24: 3	” anläggning af väg mellan Åsele och Wilhelmina kyrkoby i Westerbotdens län	20,000 —	
41: 4	24: 4	” anläggning af väg från Ramsele sockengräns genom Fjellsjö till Bodums kyrka samt vidare derifrån till Tåsjo kyrka i Wester-Norrlands län	20,000 —	
41: 5	24: 5	” anläggning af väg från sjön Bolmen till Wieslanda jernvägsstation i Kronobergs län	37,500 —	
41: 6	24: 6	” understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder	20,000 —	
		Transport	257,500 —	2,377,577 61

§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Summa.	Summa Riksmynt.
		Transport	257,500 —	2,377,577 61
41: 7	24: 7	Till utvidgande af hamnen vid Ystad	13,000 —	
41: 8	24: 8	„ utvidgande och fördjupning af hamnen vid Uddevalla	24,000 —	
41: 9	24: 9	„ reparationer å vågbrytaren utanför Wisby	2,250 —	
41: 10	24: 10	„ kanal- och sluss-anläggning mellan sjöarne Westra och Östra Silen	2,750 —	
41: 11	24: 11	„ utsträckning af Kinda båtled från sjön Rengen till Linköpings hamn	50,000 —	
41: 12	24: 12	„ understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	120,000 —	
41: 15	24: 15	„ rensningar för flodvattnets afledande i en del af Ume elf	2,000 —	
43	24: 16	„ beredande af arbetsförtjenst åt den i följd af missväxt och dyr tid nödställda befolkningen inom vissa delar af landet . . .	38,970 —	
44: 1	24: 17	„ väganläggning mellan Bergsängs lastplats vid sjön Öfre Fryken och Olsebohls gästgifvaregård nära Klarelfven	12,695 —	523,165 —
		k) Anslag för jernvägsbyggnader :		
40: 1	28	Till utförande af jernvägsbyggnader för Statens räkning, beviljadt vid 1862—1863 års riksdag, återstod		500,462 —
		Summa anslag		3,401,204 61

§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.		Riksmünt.	Summa Riksmünt.
B) Lån.				
a) <i>Beviljadt under 1865—1866 års riksdag:</i>				
26: 2	20	Till utvidgande af elementar-läroverksbyggnaden i Christianstad	—	10,000 —
b) <i>Beviljade under 1868 års riksdag:</i>				
41: 10	24: 10	Till kanal- och sluss-anläggning mellan sjöarne Westra och Östra Silen	8,200 —	
41: 11	24: 11	” utsträckning af Kinda båtled från sjön Rengen till Linköpings hamn	50,000 —	
41: 13	24: 13	” befrämjande af utdikning och aftappning af sanktrakter och sjöar till beredande af odlingsföretag	50,000 —	
41: 14	24: 14	” sänkning och upprensning af Lida-ån . .	10,000 —	
47	26	” reparation af domkyrkan i Carlstad . . .	23,500 —	
48	27	” fullbordande af läroverksbyggnaden i Skara	20,000 —	161,700 —
Summa lån				171,700 —